

Hanna Maria Maciejewska

1910–2009

Magister Hanna Maria Maciejewska zmarła w setnym roku życia. Była cenionym pracownikiem pełniącym przez wiele lat funkcję dyrektora Biblioteki naszej Uczelni. Niewiele jest osób, które swoje całe życie zawodowe związały z jednym pracodawcą.

Urodziła się 27 stycznia 1910 roku w Berlinie jako córka Franciszka i Jadwigi z domu Gruszczyńskiej. Miała siostrę Irenę. W latach 1920–1928 (kiedy rodzina powróciła do Poznania) uczęszczała do Państwowego Gimnazjum im. Generałowej Zamojskiej w Poznaniu o profilu humanistycznym. Świadectwo dojrzałości otrzymała w 1928 roku, a następnie podjęła naukę w Wyższej Szkole Handlowej w Poznaniu, gdzie uzyskała dyplom jej ukończenia (nr 247) w 1931 roku. Naukę kontynuowała na Wydziale Prawno-Ekonomicznym Uniwersytetu Poznańskiego. Dyplom magisterski nauk ekonomiczno-politycznych uzyskała w 1933 roku (dyplom podpisany przez rektora Stanisława Rungego i dziekana Stanisława Kasznicę).

Pracę zawodową rozpoczęła w marcu 1934 roku na Wydziale Rentowym w Ubezpieczalni Krajowej w Poznaniu. W październiku 1934 roku związała się już na stałe z naszą Uczelnią i pracowała na niej – z wyłączeniem okresu okupacji hitlerowskiej – do 31 lipca 1979 roku. Pracę rozpoczęła jako urzędnik biblioteczny. 1 września 1939 roku została powołana na stanowisko kierownika Biblioteki. Pracowała na nim do 7 listopada 1939 roku, kiedy to Uczelnia została zlikwidowana przez niemieckie władze okupacyjne.

Rodzina Maciejewskich została wysiedlona 7 listopada 1939 roku z ulicy Siemiradzkiego 2 do obozu na Główniej, a od grudnia 1939 roku do lipca 1944 roku mieszkała w Częstochowie. W czasie okupacji Hanna Maria Maciejewska pracowała najpierw w fabryce wiecznych piór „Omega” w Częstochowie, będąc sekretarką (10 stycznia 1940–9 października 1940), a następnie w Izbie Przemysłowo-Handlowej w Radomiu – ekspozytura w Częstochowie jako sekretarka i referentka referatu handlowego (10 października 1940–15 stycznia 1945).

Po wyzwoleniu Poznania i ponownym otwarciu Akademii Handlowej w 1945 roku Hanna Maciejewska wystosowała pismo do władz Uczelni z prośbą o powierzenie jej kierownictwa Biblioteki, na które została mianowana w sierpniu 1939 roku pismem

podpisanym przez prorektora Witolda Skalskiego. Stanowisko kierownika Biblioteki objęła 1 maja 1945 roku.

W obliczu zniszczeń wojennych Magister Hanna Maciejewska rozpoczęła pracę od odbudowywania zbiorów bibliotecznych Akademii Handlowej. Zaczęła od zbierania księgozbioru z miejsc, w których zdołano go ukryć jesienią 1939 roku. Udało się wówczas odzyskać 9 tysięcy tomów spośród 22 tysięcy. Była przy tym jedyną osobą, która z przedwojennego zespołu bibliotekarzy wróciła do Biblioteki i z jej tylko znaną ochotą i wielką pasją odnajdywała to, co zaginęło. Krok po kroku rozszerzała księgozbiór i wznowiła działalność Biblioteki z myślą o pracownikach naukowo-dydaktycznych i przede wszystkim o studentach.

W 1946 roku zdała egzamin (przed Państwową Komisją Egzaminacyjną przy Ministerstwie Oświaty), uzyskując status pracownika I kategorii w Państwowej Służbie Bibliotecznej (po trwającym sześć miesięcy kursie bibliotekarskim). W marcu 1949 roku, została zaszeregowana przez Radę Profesorów Akademii Handlowej do grupy pracowników naukowych z przyznaniem jej tytułu bibliotekarza ze stopniem adiunkta. Natomiast w listopadzie 1961 roku została powołana przez Ministerstwo Szkolnictwa Wyższego na stanowisko kustosa dyplomowanego, a władze Uczelni przyznały jej tytuł służbowy dyrektora Biblioteki Głównej. W sierpniu 1970 objęła stanowisko starszego kustosa dyplomowanego.

We wrześniu 1973 roku przeszła na emeryturę, a Uczelnia zatrudniła ją w niepełnym wymiarze etatu, powierzając opracowanie bibliografii publikacji pracowników Uczelni oraz bibliografię ekonomiczną regionu wielkopolskiego za lata 1919–1945. Z Uczelnią rozstała się w lipcu 1979 roku.

Dorobek piśmienniczy Hanny Maciejewskiej jest pokaźny. Już w latach 1949–1951 ukazało się bowiem, w trzech kolejnych numerach „Biuletynu Informacyjnego Zakładu Badania Obrotu Towarowego przy Akademii Handlowej – Wyższej Szkole Ekonomicznej w Poznaniu” jej autorskie opracowanie *Bibliografia polskich wydawnictw o wewnętrznym obrocie towarowym za okres od 1.01.1949 do 31.12.1950*, cz. 1–3. Następne swoje prace drukowała w Wydawnictwie uczelnianym i były to: *Trzydzieści lat Uczelni 1926–1956*; „Biuletyn Biblioteki Głównej Wyższej Szkoły Ekonomicznej w Poznaniu”; „Informacje Biblioteki Głównej Akademii Ekonomicznej w Poznaniu”. Ponadto przygotowała bibliografię opublikowanych prac czynnych pracowników nauki Wyższej Szkoły Ekonomicznej w Poznaniu, która była wydawana w „Rocznikach Wyższej Szkoły Ekonomicznej w Poznaniu” (w latach 1957–1978).

W „Poznańskich Rocznikach Ekonomicznych” w 1968 roku opracowała pokaźną bibliografię *Publikacje zwarte ekonomistów poznańskich. Wybór z lat 1945–1967*, a w latach 1971–1978 Magister Maciejewska opublikowała bibliografie prac indywidualnych pracowników Uczelni (między innymi profesorów: Floriana Barcińskiego, Zbigniewa Zakrzewskiego, Stanisława Waszaka, Józefa Zajdy, Zygmunta Szymczaka).

W „Ruchu Prawniczym i Ekonomicznym” w latach 1958–1959 współpracowała w przygotowaniu publikacji *Bibliografie ekonomiczne – zagraniczne piśmiennictwo ekonomiczne*. Najbardziej obszernym i bardzo interesującym opracowaniem bibliograficznym jest wydana w 1991 roku (jako samoistne wszakże wydawnictwo) praca *Bibliografia gospodarki Wielkopolski w latach 1919–1939*. Obejmuje ona piśmiennictwo ukazujące się we wskazanym okresie i odnoszące się do wydawnictw w całym kraju. Jest to przy tym jedyna praca podejmująca tę tematykę.

W dorobku piśmienniczym Hanny Maciejewskiej obok bibliografii znajdują się również opracowywane bardzo starannie i pisane z sercem życiorysy i biogramy pracowników Uczelni. Umieszczone zostały one przede wszystkim w uczelnianym wydawnictwie w *Byli wśród nas* pod redakcją prof. Zenobii Knakiewicz (wydania z lat 1977, 2001, 2006).

Magister Hanna Maciejewska publikowała biogramy różnych postaci również w *Polskim słowniku biograficznym*, *Wielkopolskim słowniku biograficznym*, *Słowniku pracowników książki polskiej*, *Słowniku bibliotekarzy wielkopolskich 1918–2000*.

Natomiast tematykę *stricte* biblioteczną prezentowała w różnych opracowaniach na łamach: „Roczników Wyższej Szkoły Ekonomicznej w Poznaniu”, „Biuletynu Biblioteki Głównej Wyższej Szkoły Ekonomicznej w Poznaniu”, „Informacji Biblioteki Głównej Akademii Ekonomicznej w Poznaniu”, „Roczników Bibliotecznych”, a także w wielu materiałach konferencyjnych i skryptach uczelnianych. Łącznie jej dorobek piśmienniczy wynosi około 170 pozycji.

Hanna Maciejewska była bardzo czynna w organizacji życia społecznego Uczelni oraz brała w nim udział. Była członkiem Zarządu Związku Nauczycielstwa Polskiego, Polskiego Towarzystwa Ekonomicznego, Stowarzyszenia Absolwentów WSE, Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich.

Za swoją pracę i działalność otrzymała wiele wyróżnień i odznaczeń, między innymi: Medal X-lecia Polski Ludowej (1955), Złoty Krzyż Zasługi (1956), Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski (1966), Medal Komisji Edukacji Narodowej (1969), Złotą Odznakę Związku Nauczycielstwa Polskiego (1981), Medal 40-lecia Polski Ludowej (1984), Medal za Zasługi dla Akademii Ekonomicznej w Poznaniu (1986).

Była zawsze osobą pogodną, szczerą, otwartą na każdego człowieka. Odznaczała się niebywałą skromnością, chętnie służyła radą i pomocą. Z Uczelnią była związana bardzo emocjonalnie i uczuciowo. Przykładem niech będzie pismo skierowane do rektora w 1976 roku w 50. rocznicę istnienia Uczelni z gratulacjami i życzeniami, w którym to życzy władzom, pracownikom i studentom „[...] dalszego pomyślnego rozwoju i rozkwitu ukochanej Uczelni”. Do końca życia interesowała się sprawami rozwoju Uczelni, a szczególnie Biblioteki.

Zmarła, przeżywszy 99 lat i 77 dni, w obecności swojej bardzo troskliwej, ofiarnej, długoletniej opiekunki, Józefy Paradowskiej, 14 kwietnia 2009 roku. Magister Hanna Maria Maciejewska pochowana jest w rodzinnym grobowcu na Cmentarzu Górczyńskim w Poznaniu.

Zdzisława Drozdowska